

Scrisoare deschisă din partea sectorului financiar-bancar din România

Stimați reprezentanți ai autorităților publice din România,

Stimați lideri de opinie,

Am luat act, cu indignare profundă față de un abuz inexplicabil, de comunicările Consiliului Concurenței privind adoptarea unei decizii referitoare la o presupusă manipulare a ROBOR de către participanții la piață.

Transmitem pe această cale faptul că sectorul financiar-bancar din România respinge ferm acuzațiile privind presupusa manipulare a ROBOR și avertizează că aceste comunicări ale Consiliului Concurenței cu privire la adoptarea unei decizii de sancționare a participanților la piață - cu atât mai mult cu cât lipsește orice argumentare a faptelor săvârșite sau a normelor legale încălcate - riscă să afecteze grav încrederea publică, stabilitatea financiară și credibilitatea investițională a României. Evoluția ROBOR trebuie înțeleasă în contextul presiunilor macroeconomice reale din ultimii ani - inflație, incertitudine, dezechilibre fiscale și creșterea costului finanțării - și nu transformată într-o culpă atribuită sectorului bancar.

Totodată, facem un apel la prudență instituțională, rigoare juridică, predictibilitate și dialog responsabil, astfel încât funcționarea unei piețe reglementate și rolul esențial al băncilor în economie să nu fie compromise prin concluzii premature sau printr-o comunicare publică de natură să alimenteze neîncrederea.

Principii transmise de prezenta scrisoare deschisă

Concluziile și comunicările Consiliului Concurenței privind ROBOR reprezintă un abuz inexplicabil.

Problemele economice ale României cer soluții, nu vinovați de conjunctură.

Statul român își lovește propriul mecanism de finanțare.

Aceeași speță, aceeași instituție, verdict opus după zece ani afectează credibilitatea și predictibilitatea.

Sancționarea unei piețe reglementate și transparente este o eroare strategică cu efect sistemic.

Concluziile și comunicările Consiliului Concurenței privind ROBOR afectează credibilitatea investițională a României.

Angajați cinstiți sunt puși nedrept sub suspiciune publică.

Transformarea problemelor macroeconomice în vinovăție sectorială este o gravă eroare de politică publică.

România nu poate funcționa ca economie europeană cu instituții transformate în instrumente de agresiune.

Îmbunătățirile se fac prin reguli, tranziție și instituții, nu prin presiune publică.

Argumentatie

Respectarea normelor bancare a devenit neregulă de concurență, transparența a devenit vulnerabilitate, un sector corect este blamat public pentru că îndrăznește să se apere. Afirmăm răspicat că, spre deosebire de vocile publice care acuză băncile zilele acestea, instituțiile bancare vizate au respectat legea, principiile de conformitate și obligațiile față de clienți, fără a-și compromite reputația pentru vreun fel de beneficii oportuniste, de moment.

Vrem să fie foarte clar: Nu băncile au produs inflația. Nu băncile au produs pandemia, războiul, criza energetică, tensiunile geopolitice, deficitul public sau presiunea pe finanțarea statului. În toate aceste crize, băncile au rămas un factor de sprijin pentru economie, companii și populație. Un partener esențial pentru stabilitatea economică a țării a fost transformat în țintă publică pentru probleme macroeconomice pe care nu sistemul bancar le-a cauzat.

Rezoluția Consiliului Concurenței este, în opinia noastră, o eroare instituțională majoră.

Transferarea presiunilor macroeconomice, fiscale și sociale asupra unui sector solvabil, vizibil și supra reglementat, în locul găsirii unor soluții sustenabile pentru cauzele reale ale dezechilibrelor economice nu va rezolva problema, ci o va adânci. A pune sub semnul întrebării cele 10 bănci de importanță sistemică din România, a sugera că băncile funcționează împotriva oamenilor, a alimenta suspiciunea generalizată că instituțiile financiare sunt un adversar al societății reprezintă o formă foarte periculoasă de populism financiar, exact când România nu își permite niciun alt fel de nou derapaj economic.

Autoritățile statului au obligația de a acționa cu prudență, echilibru instituțional și rigoare juridică, mai ales atunci când sunt abordate teme cu impact direct asupra încrederii publice, stabilității financiare și dezvoltării economice a României iar comunicarea publică ar trebui să nu alimenteze percepții de incertitudine, suspiciune generalizată sau adversitate față de un sector esențial pentru funcționarea economiei. Nu servește interesului public și nici interesului clienților ca, înainte de clarificarea definitivă a situației de fapt și de drept de către instanțele competente, să fie create sau întreținute așteptări nerealiste cu privire la existența unor eventuale prejudicii ori la posibilitatea recuperării acestora. O abordare responsabilă presupune prudență, rigoare și respect pentru procesul judiciar, astfel încât dezbaterea publică să nu fie deturnată către concluzii premature, de natură să genereze confuzie, presiuni nejustificate sau dezamăgiri ulterioare în rândul clienților.

Populismul financiar lasă note de plată grele în economie. Clienții și statul nu câștigă nimic dacă autoritățile statului își subminează partenerii financiari de care depind pentru funcționarea economiei. Cine nu crede asta poate să tragă concluziile de la țările din regiune care au pornit războaie contra mediului privat. Astăzi aceste state se află într-o stare economică fragilă.

În fața acestei situații, adresăm decidenților dar și societății următoarele zece puncte de atenție și reflecție.

1. Problemele economice ale României au nevoie de soluții, nu de vinovați de conjunctură.

ROBOR a crescut într-un context marcat de inflație ridicată, incertitudine globală, presiune pe lichiditate, creșterea costului banilor, dezechilibre fiscale și deteriorarea condițiilor macroeconomice din România. Nivelul ROBOR a reflectat inflația, incertitudinea, dezechilibrele și crizele din ultimii ani.

A prezenta ROBOR drept un indicator al unei presupuse vinovății, nu drept un indicator al crizei, înseamnă a nega și a inversa realitatea economică, a găsi în bănci un țap ispășitor și a vinde oamenilor iluzia unor bani ușor de obținut, în timp ce problema reală derivă din inflație și politicile inflaționiste care au scumpit costul vieții.

2. Este inexplicabil cum statul român își lovește propriul mecanism de finanțare.

Statul român se finanțează într-o piață în care băncile joacă un rol central. Băncile cumpără titluri de stat, susțin lichiditatea pieței, finanțează economia și oferă stabilitate financiară într-un sistem care depinde fundamental de încredere. Când statul - reprezentat de Consiliul Concurenței - delegitimează public și pe nedrept sistemul bancar, lovește în propriul canal de finanțare, în credibilitatea României și în costurile suportate de întreaga economie. Stabilitatea bancară reprezintă o infrastructură critică pentru stat, economie, companii și populație, nu un privilegiu al băncilor.

România nu poate cere încredere de la piețele internaționale, în timp ce atacă public, fără dovezi clare, una dintre principalele sale surse de credibilitate financiară.

3. O problemă majoră de credibilitate și predictibilitate: aceeași spetă, aceeași instituție, verdict opus după zece ani.

La distanță de peste 10 ani, două investigații ale aceleiași autorități publice, respectiv Consiliul Concurenței, având același obiect, s-au finalizat cu rezultate diametral opuse deși conduita băncilor a rămas aceeași. Dacă o conduită, desfășurată într-un cadru reglementat și confirmat ca atare de același Consiliu al Concurenței în 2013, poate fi azi reinterpretată radical, devenind baza unei sancțiuni istorice și a unei campanii intense de defăimare și condamnare, atunci orice cetățean sau companie trebuie să se întrebe nu doar dacă respectă legea astăzi, ci și dacă nu cumva aceeași lege va fi reinterpretată mâine în defavoarea lor.

România are nevoie de autorități coerente și responsabile, de reguli stabile și de un parteneriat social și economic previzibil.

4. A sancționa funcționarea transparentă a unei piețe supra reglementate este o eroare strategică cu efect sistemic.

Piața ROBOR a funcționat și funcționează într-un cadru cunoscut, reglementat și transparent. Nu poți cere transparență și apoi transforma transparența în vulnerabilitate, generând neîncredere inclusiv cu privire la activitatea unei alte instituții publice și declanșând astfel un conflict instituțional. Nu poți cere conformare și apoi sancționa conduita desfășurată în cadrul respectiv, cu atât mai mult cu cât nici nu se indică motivele sau normele încălcate. Nu poți cere stabilitate financiară și apoi produce incertitudine în exact zona care susține stabilitatea.

O instituție cheie a statului nu poate acționa drept unealtă de retorsiune populistă. Se legitimează ideea ca orice instituție e armă de atac, presiune, anulare a realităților inconvenabile.

5. Rezoluția Consiliului Concurenței produce o lovitură majoră asupra credibilității investitoriale a României.

România transmite că orice sector reglementat, supravegheat, esențial pentru funcționarea economiei poate fi pus public sub semnul suspiciunii doar pentru că este asociat unui context macroeconomic inconvenabil.

Problema nu este doar impactul asupra băncilor. Problema este semnalul transmis către investitori, parteneri financiari, agenții de rating, companii și piețe.

6. Angajați cinstiți sunt nedrept puși sub suspiciune publică.

În bănci lucrează zeci de mii de oameni care administrează zilnic economiile, creditele, plățile și planurile financiare ale românilor. Acești oameni au fost prezenți în pandemie, în crize, în restructurări, în finanțarea companiilor, în consilierea clienților și în menținerea continuității financiare. Este profund nedrept ca munca lor să fie asociată, prin comunicare publică imprudentă, cu ideea de conduită necinstită sau abuzivă.

Nu poți pretinde că protejezi oamenii discreditând de fapt tocmai acei oameni care lucrează pentru siguranța financiară a fiecărui cetățean.

7. Transformarea problemelor macroeconomice pe care România le are într-o vinovăție sectorială este o gravă eroare de politică publică.

România are probleme reale: inflație, deficite, presiune bugetară, costuri de finanțare, nevoia de reforme și nevoia de credibilitate fiscală. Aceste probleme nu dispar dacă sunt transferate simbolic asupra băncilor. Dimpotrivă, se agravează. Pentru că se legitimează, astfel, ideea lipsei de responsabilitate economică și fiscală care poate fi oricând compensată de ordine administrative și amenzi arbitrare și exorbitante aplicate mediului privat. **Nu poți vindeca economia atacând indicatorii care arată problemele.**

8. Economia va plăti prețul incoerenței.

O parte a statului cere stabilitate financiară, alta produce instabilitate reputațională. O parte cere finanțarea economiei, alta slăbește încrederea în finanțatori. O parte cere investiții și capital, alta transmite semnalul că regulile pot fi reinterpretate iar deciziile revizuite oricând, după nevoi sau interese punctuale. Această incoerență este costisitoare - se va vedea foarte curând în percepția investitorilor, în costul capitalului, în apetitul de finanțare și în încrederea generală în economia României.

Când statul își încalcă propriile reguli, nota de plată ajunge inevitabil la economie.

9. România nu poate funcționa ca economie europeană dacă instituțiile se transforma în unealtă de agresiune.

O economie europeană se bazează pe reguli clare, contracte ferme, predictibilitate, respectarea proprietății private și respect pentru cadrul instituțional. Dacă actorii economici ajung să fie sancționați când funcționează într-un cadru reglementat, mesajul transmis este devastator: nimic nu este definitiv, nimic nu este predictibil, nimic nu este protejat de o ulterioară reinterpretare.

Aceasta nu este doar o problemă bancară. **Capitalul și investitorii fug de arbitrar și de ostilitate administrativă motivată de miraje populiste.**

10. În lumea financiară matură, îmbunătățirile se fac prin reguli, tranziție și instituții.

În lumea financiară matură, mecanismele se reglează prin reguli, tranziție și instituții. Nu prin linșaj public sau prin declarații publice ale conducerii Consiliului Concurenței prin care s-a antepunat cu privire la

concluzii, înainte chiar ca echipa de control să fi primit și analizat observațiile entităților vizate de raport sau ale celorlalte instituții publice implicate în procesul de determinare a ROBOR. Nu prin încălcarea Constituției și a principiilor de drept privind prezumția de nevinovăție. Nu prin concluzii impuse și prin negarea realității. ROBOR nu este un buton care se apasă sau se stinge. De el sunt încă legate contracte aflate în derulare, unele pe perioade foarte lungi. Trecerea către alți indici de referință, ori colaborarea pentru obiective sociale și economice adaptate unui nou context de țară se face printr-un proces predictibil, solid și atent calibrat. Acest tip de luciditate este necesară în România.

Ce este de făcut?

Ne veți găsi în continuare lângă clienții noștri, lângă companiile pe care le finanțăm, lângă oamenii ale căror economii le protejăm și ale căror planuri financiare le susținem.

Ne veți găsi apărând, până la capăt și prin toate mijloacele legale, un principiu esențial: într-un stat european, respectarea regulilor nu poate deveni motiv de condamnare publică.

Stabilitatea financiară și reputația sectorului bancar NU pot fi sacrificate ad-hoc pentru o narațiune convenabilă.

În acest context, lansăm un apel la responsabilitate individuală și instituțională în comunicarea publică pe teme cu impact asupra stabilității financiare și credibilității României. Orice afirmație sau interpretare publică trebuie să se întemeieze pe fapte, rigoare juridică și respect pentru procesul legal, iar cei care contribuie la dezinformare, incitare sau subminarea încrederii trebuie să își asume consecințele generate.

Vom analiza și vom comunica daunele produse. Ele sunt reale.

Cu sinceritate,

În numele sectorului financiar-bancar din România

Bogdan Neacsu

Președinte

Asociația Română a Băncilor

Sergiu Manea

Președinte

Federația Patronală a Serviciilor Financiare din
România